

Kirken underviser

Det aktuelle tidsskrift for kirkens pædagogik og undervisning

2
2015

Indhold

Hvad konfirmanderne erfarer, er vores udgangspunkt

Af René Høeg
Redaktør af dette nummer

Når konfirmandernes liv bliver pensum

Læreren til eksamen

Af Erik Boye, sognepræst i
Vodskov

Hvad tror du selv?

Af Kirsten Grube Juul & Suzette
Munksgaard, CUR, Center for
Ungdomsstudier

En omvendt årsplan

Af Finn Andsbjerg Larsen,
Leder af Folkekirkens
Konfirmandcenter

Et personligt møde mellem præst og konfirmand- familie baner vejen

Af Hanne Henriksen, sognepræst
Horsens Klostersogn

Hjemmebesøg etablerer den nødvendige relation

Af René Høeg, sognepræst
Horsens Klostersogn

§8 i anordningen

Retningsbestemt brobyggeri

Af Lars Nymark, sognepræst og
religionspædagogisk
stiftskonsulent i Aarhus

Nøj, det' for konfirmander – eller er det?

Af Leise Christensen,
lektor p.hd. ved FUV

Anmeldelser

Hvad tror du selv?

Anmeldt af Eva Maria Nielsen,
Cand. teol. og teologisk konsulent
ved den katolske kirke

Guide til Kirken Underviser

• Artiklens forfatter.

• Markerer, at her
finder du et link til et
eksternt input.

• Klik her og du
ryger tilbage til
indholdsoversigten.

• Gå til toppen af
den side du står på.

Kolofon

Ansvarshavende redaktør | Hanne Høgild
Redaktør af dette nummer | René Høeg og
Finn Andsbjerg Larsen

Redaktion:
Gunhild Als
Charlotte Chammon
Mette Carlsen
Preben Medom Hansen
René Høeg
Per Vibskov Nielsen
Pernille Nærvig Petersen
Anna Døssing Gundertoft
Nadia Dyrhberg-Kranz
Sidsel Leth Svensson
Finn Andsbjerg Larsen

Udgiver | Folkekirkens Konfirmandcenter/Folkekirkens
Uddannelses- og Videnscenter

ISSN | 2245-5210

Grafisk formgivning og opsætning |
Pedersen & Pedersen, Aarhus

Terminer | Bladet udgives fire gange om året

Kontakt |
Folkekirkens Konfirmandcenter
Stenbakken 30
8850 Bjerringbro
E: post@konfirmandcenter.dk

FOLKEKIRKENS
UDDANNELSES- OG VIDENSCENTER

Folkekirkens Konfirmandcenter

Hvad konfirmanderne erfarer, er vores udgangspunkt

Af René Høeg,
redaktør af dette
nummer, sognepræst
Horsens Klostersogn

Godt. God morgen 8.b., så begynder vi. I dag skal vi høre om Jesu lidelseshistorie fra Palmesøndag over Skærtorsdag og Langfredag og frem til påskemorgen. Det bliver spændende og er helt centralt i kristendommen. Så slå ørene ud og lyt godt efter!«

Nej, vel? Historiefortælling er godt. Men virker det efter hensigten? Virkeligheden er nok snarere for en elev i 7. eller 8. klasse, at øregangen proppes til med tanker, der summer derudad. En vibreren fra iPhoneen i lommen. En opdatering på Instagram. Kæft, Julie ser godt ud på det seneste billede på Snapchat.

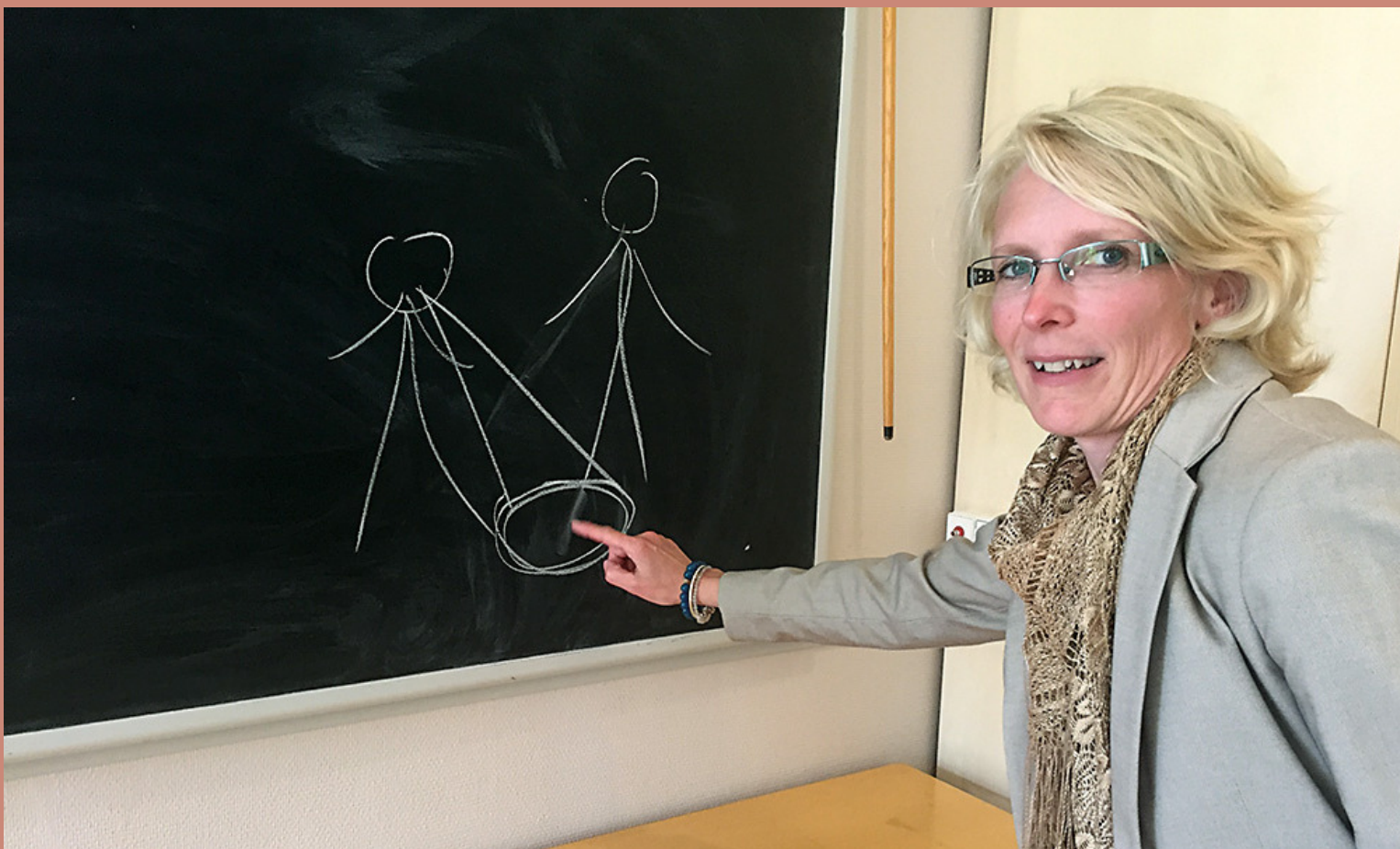
Vi ved det godt. Et ægte møde mellem to mennesker opstår, når vi ser hinanden i øjnene og slår ørene ud for at høre, hvad der rører sig hos den anden. Det er såre enkelt. Hvis vi skal opleve øjeblikket, hvor vi giver hinanden noget, må vi lytte – som det første. Det er ingen af dette magasins læsere i tvivl om.

I dette nummer af Kirken Underviser ser vi nærmere på paragraf 8 i "Anordning om børnekonfirmandundervisning og konfirmation". Det er bestemmelsen om, at konfirmationsforberedelsen skal tage udgangspunkt i konfirmandernes erfaringsverden - [klik her](#)

I undervisningssituationen er det noget af en udfordring. For kan man overhovedet planlægge sin undervisning, hvis det først og fremmest er konfirmandernes undren og tanker lige den pågældende dag, som skal danne baggrund for undervisningen?

Vi undersøger hvorfor og hvordan. I vores research talte vi blandt andet med børnepsykolog Birgitte Ørnstrup, »Vi bliver nødt til at finde et udgangspunkt i konfirmandens erfaringsverden, hvis vi gerne vil i dialog – og væk fra at føre monolog«.

Børnepsykolog Birgitte Ørnstrup understreger, at underviseren og konfirmanden skal arbejde på at finde et fælles udgangspunkt, så der bliver tale om dialog fremfor monolog.

Har du kommentarer, spørgsmål, ris eller ros – så ring eller skriv til os!

På redaktionens vegne

Læreren til eksamen

Sognepræst Erik Boye har ladet konfirmanderne bestemme

Af Erik Boye,
sognepræst i Vodskov

»Det er læreren, der er til eksamen«, sagde Grundtvig. Så hvorfor ikke prøve at lade eleverne lave spørgsmålene? Jeg har været præst i 24 år og er nødt til løbende at finde nye kæpheste og lave om på undervisningen for at holde liv i den. Så hvis læreren er til eksamen, hvorfor så ikke lade eleverne skrive eksamens-spørgsmålene?

»Konfirmandforberedelsen er til for,
at de kan få svar på de spørgsmål, der
brænder på.«

Måske forstår de så, at undervisningen er til for dem. Konfirmandforberedelsen er til for, at de kan få svar på de spørgsmål, der brænder på. Der kan være ting, de gerne vil vide, før de siger ja. Spørgsmål der skal besvares, før de kan tro.

Det er altid godt at rejse motivation. Der er jo konfirmander, der mener, at de skal hen og sidde undervisningen af. At det er en del af pakken, som man er nødt til at tage med, når man vil konfirmeres. Det lægger de ikke skjul på. Det ville være dejligt, hvis de tænkte om, inden konfirmandforberedelsen var forbi.

»Men hvordan kommer konfirmanderne
frem til de vigtige spørgsmål? Det er
måske år siden, de har tænkt over det med
Gud.«

Men hvordan kommer konfirmanderne frem til de vigtige spørgsmål? Det er måske år siden, de har tænkt over det med Gud. Jeg begyndte med at fortælle lidt all round om kristendommen. Gennemgik kort den bibelske fortælling, fortalte lidt om den treenige Gud. Så spurgte jeg, hvad de syntes, der var vigtigt at arbejde med i konfirmandforberedelsen. Måske var der spørgsmål, de gik og tumlede med? Eller emner de gerne ville høre mere om? Noget de havde undret sig over?

Så delte jeg små sedler ud, og de skrev spørgsmål og emner op. Jeg havde købt en æske med låg til hvert hold, som vi kunne gemme dem i. Vi trak en seddel med et emne til næste gang. Det ene hold trak »opstandelsen«, og det andet hold trak »Samson«. Og så måtte jeg så gå hjem og forberede mig på det.

»De er gået i alvorlig dialog med mig om
indholdet af konfirmandforberedelsen.«

Jeg må sige, at de har været seriøse. Jeg husker ikke nogen sedler med pjat. De er gået i alvorlig dialog med mig om indholdet af konfirmandforberedelsen.

Hvor kommer vi hen, når vi dør? Djævelen, Josefs drømme, kirkebygningen, tro, håb og kærlighed, baptister, de ti bud, kristne tegn, nordisk mytologi, helligdage, skabelsen, big bang, babelstårnet, opstandelsen, de vise mænd – alt sammen gode emner.

Samson, Josefs drømme, Lucia og præstekjolen er ikke emner, som jeg selv ville have sat på. Dem har jeg måttet tage som en udfordring. Nogle gange bad jeg om en seddel mere, så jeg havde to sedler at arbejde med.

Jeg blev klar over, at det var vigtigt, at jeg ikke bare var service-konfirmandlærer og gav dem, hvad de kunne finde ud af at bede om. Jeg gav dem også, hvad de ikke vidste, de ville have, og drejede timerne i en retning, så det blev forberedelse til at blive konfirmeret.

Efter jul har det været nødvendigt, at jeg kom på banen med nogle fyldige emner om bøn og påske. Vi har også været bag ud med Jesus-historier, synes jeg. For afvekslingens skyld blev der hen ad vejen puttet timer ind med film, formning og gæster. Til sidst i forløbet trak vi de sidste sedler. Der var kommet flere til undervejs.

Nu har jeg kørt på denne måde i fire år. I den forløbne sæson har jeg måttet forlade denne idé for en tid. Vi har undervist fire lektioner hver anden onsdag eftermiddag, og det kræver en anden tilgang. Men nu ser det ud til, at vi vender tilbage til dobbelttimer i næste sæson. Så vender jeg nok tilbage til at lade konfirmanderne bestemme. Det hæver motivationen. Det fremmer demokrati og samtale. Det holder præsten i live. Der kommer en fed her-og-nu-fornemmelse over undervisningen, når den bliver frisklavet fra uge til uge.

Hvad tror du selv?

– At bygge bro til konfirmanders livsverden

Konfirmationsforberedelsen er et »once in a lifetime-forløb«, hvor store og små livsspørgsmål pludselig får en fast tid i ugeskemaet, og hvor man som ung udfordres til at skulle afklare og forklare sig. Det kræver tid og rum at finde ud af, hvad man selv tror, og hvad det religiøse livssyn kan betyde i forhold til en »konfirmands livsverden«. Er en time om ugen nok? – eller har vi brug for at bygge bro til konfirmanders livsverden ved at »udvide« det eksistentielle og religiøse refleksionsrum, sådan at hjemmet og forældre også kan medtænkes og være med til at spørge: Hvad tror du selv?

Af Kirsten Grube Juul & Suzette Munksgaard, CUR, Center for Ungdomsstudier

Når man som kirke udfordres af en folkeskolereform i forhold til rammerne omkring et struktureret konfirmandforløb, bliver vi i særlig grad nødt til at »inddrage konfirmanders livsverden«, for det er her, kristendommens evangelium skal leves, tænkes og afprøves. Det er her, spørgsmålet »Hvad tror du selv?« stilles, og hvor der kan skabes tid og rum til at reflektere over det, der opleves og tænkes i konfirmandstuen.

Det er en gave, at konfirmander generelt tilhører en ungdomsgeneration, som ikke vil nøjes med at lære trosbekendelsen udenad, men som har gang i en større afklaringsproces, hvor de har brug for at sætte ord på, hvad de tror på. I denne proces er det nødvendigt med flere arenaer og medspillere, som kan være med til skabe rum for eksistentiel og religiøs refleksion.

Alt i alt er der flere begrundelser for at sætte fokus på at bygge bro til konfirmanders livsverden i et konfirmandforløb – og ikke mindst at påbegynde denne brobygning allerede i starten af et konfirmandforløb.

»... har vi brug for at bygge bro til konfirmanders livsverden ved at »udvide« det eksistentielle og religiøse refleksionsrum, sådan at hjemmet og forældre også kan medtænkes og være med til at spørge: Hvad tror du selv?«

»Det har overrasket mig, at jeg har fået sagt mine tanker og følelser højt mere end jeg havde regnet med.«

Konfirmanddreng fra projektet Reflex

Refleksion, der inddrager konfirmanders livsverden

En reflekterende tilgang kan lægges ind i ethvert konfirmandforløb som en underliggende bas, der skaber dybde og rumklang til de store livsspørgsmål i forhold til en konfirmandvirkelighed. Et konkret eksempel herpå er, at man en af de første konfirmandgange spørger ind til konfirmandernes forventninger til konfirmandforløbet, og på denne måde sætter deres tanker og forventninger i spil. Da forventninger tit kommer af erfaringer, kortlægges samtidig de erfaringer, de måtte have i forhold til eksistentielle og religiøse spørgsmål. Flertallet af konfirmander har dog ikke de store erfaringer med kirkelig dåbsoplæring, og derfor kan det være svært for en konfirmand at sætte ord på disse forventninger, hvis det stilles som et åbent spørgsmål. Hvis man derimod præsenteres for en række mulige forventninger, giver man konfirmander mulighed for at se nye og andre perspektiver, som de kan forholde sig til samtidig med, at de udfordres til at forklare og afklare sig.

Se fx [denne opgave](#) beskrevet på Konfirmandcenter.dk, hvor konfirmander først selv skal reflektere over egne forventninger, derefter begrunde deres svar, for til sidst at forholde sig til de andres (og præstens) refleksioner, der uundgåeligt sætter egne refleksioner i perspektiv. Derudover kan der løbende gives opgaver, der tages med ud af konfirmandstuen og skal afprøves eller snakkes om i hjemmet, hos bedsteforældre, hos medlemmer eller frivillige i menigheden eller kirkelige medarbejdere. I bogen for præster »Hvad tror du selv?« beskrives blandt andet følgende opgaver:

- Reflex-ritual, hvor et spørgsmål tages med hjem og stilles i hjemmet for at vende tilbage til konfirmandstuen til fælles refleksion
- Takke-interview i hjemmet eller ved planlagte besøg hos medlemmer eller frivillige i menigheden
- Breve til bedsteforældre, hvor de spørges til deres konfirmationstid
- At finde »ting for tro« i hjemmet
- Hjemme-refleksioner over konfirmandord

At udvide det »eksistentielle øverum«

En anden måde at bygge bro til konfirmanders livsverden er på forskellige måder at inddrage forældre i konfirmandforløbet, i gudstjenesteliv, gennem små hjemmeopgaver og i det hele taget ved at udvide det »eksistentielle øverum« til hjemmet. Her kan der skabes rum for refleksion, hvis forældre bevidstgøres om deres opgave og mulighed for at være med til at reflektere over de tanker og oplevelser, konfirmanderne får i et konfirmandforløb. Derfor giver det god mening at mødes med forældre i begyndelsen af et konfirmandforløb og klæde dem på til opgaven som »refleksionspartner«, der tør spørge: »Hvad tror du selv?« – uden nødvendigvis selv at skulle sidde med alle svarene.

»Voksne, som ikke selv råder over færdige svar er ikke et problem for den religiøse opdragelse – problematisk er derimod voksne, som ikke har nogen spørgsmål, og som ikke vil høre børn og unges spørgsmål.«

F. Schweitzer, Barnets ret til religion, 2006

Vigtigt, at man som forældre stiller spørgsmål – også selvom man ikke har alle svarene

Center for Ungdomsstudier (CUR) og Areopagos har i 2013/2014 arbejdet med projektet Reflex, hvis formål er at undersøge konfirmanders og forældres forhold til tro og eksistens og at eksperimentere med forskellige tilgange til religiøs refleksion mellem unge og voksne. Reflex-projektet viser, at konfirmandforældre har store forventninger til den faglige og dannelsesmæssige formidling i konfirmandforløbet, men de står generelt famlende over for selv at skulle formulere sig og indgå i den eksistentielle og religiøse samtale. Et af projektets vigtigste pointer er, at forældre sagtens kan indgå i et samarbejde ved at blive bevidstgjort om at gribe de gode anledninger for refleksion og samtale i hverdagen, selv at tage initiativ til eksistentielle og religiøse samtaler og stille gode spørgsmål – også selvom man ikke selv har alle svarene. I Reflex-projektets bog til konfirmandforældre fortæller forældre om, hvordan de gode snakke kan indledes fx i bilen på vej til håndbold, under måltidet eller ved sengetid med en nærværende snak i mørket.

At inddrage forældre som refleksionspartnere i konfirmanders livsverden

I bogen til præster »Hvad tror du selv?« beskrives forskellige opgaver og muligheder for at inddrage konfirmandforældre i et konfirmandforløbet:

- Hjemme-refleksions-opgaver, hvor forældre og bedsteforældre inddrages som refleksionspartnere (interviews, breve, konfirmandord)
- Konfirmandforældremøder, hvor der samtales om konfirmandforløbets emner og temaer, om de forventninger og intentioner, der er på spil, og om hvordan forældre kan indgå i et samarbejde
- Nyhedsbreve/løbende orientering om konfirmandforløbets temaer, besøg på krematoriet, hjemmeopgaver
- Konfirmandforældre-gudstjeneste med en indføring i gudstjenestens liturgiske led
- Konfirmandforældre-undervisning for interesserede forældre, der gerne selv vil vide mere om kristendom, tro og eksistens

»Vores præster har været formidable til at skrive nyhedsbreve om undervisningen. Det har skabt et bedre fundament for mig at snakke med mit barn. Noget, jeg ikke tror, ville være opstået, hvis ikke vi som forældre fik den viden om undervisningen og hjemmeopgaverne.«

(Mor til konfirmand)

Projekt Reflex baserede sig på et samarbejde med 600 konfirmander, 400 konfirmandforældre og 20 præster. To bøger »Hvad tror du selv?« til henholdsvis konfirmandforældre og præster beskriver, hvordan man kan være med til at skabe rum for eksistentiel og religiøs refleksion. Bøgerne udgives på forlaget Ungdomsanalyse.nu og anmeldes i dette nummer af Kirken Underviser. Se i øvrigt mere om bøgerne [her](#).

Bøgerne kan bestilles på info@ungdomsanalyse.nu

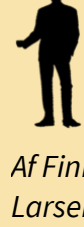

En omvendt årsplan

For år tilbage stod jeg foran 80 unge mennesker på en efterskole og skulle der fortælle dem om langfredag og den lidelse, som Jesus blev trukket igennem frem til Golgata.

Da jeg så rundt i flokken, kunne jeg imidlertid konstatere, at der sad flere unge, der havde oplevet større lidelse, end jeg som voksen havde været i nærheden af. Der var unge, der allerede i deres 14-årige liv havde mistet forældre, søskende eller havde haft en opvækst fyldt med smerte og svigt. Der var unge der var blevet udnytte og misbrugt, der var unge, der havde oplevet at blive mobbet i en hel skoletid og nu pludselig, i nye sammenhænge, havde oplevet, hvad venner og fællesskab betød.

Ja, der sad en flok unge, der eksistentielt havde erfaringer, der kunne deles og skabe rammer for en vedrørende samtale. Måske burde jeg havde taget et afsæt i deres lidelseshistorie, og ladet evangeliet spejle sig ind i deres liv? For nogle af dem ville påskens opstandelsesberetning måske netop derfor have givet endnu mere mening?

Af Finn Andsbjerg
Larsen,
leder af
Folkekirkens
Konfirmandcenter

Traditionelle årsplaner

Gennemgår man de sidste mange års udgivelser af materiale til konfirmandsforberedelsen, tager de afsæt i kendte tematikker som »Gud fader«, »tro og tvivl«, »gudstjenesten« eller »dåb og bøn«. Temaerne berører i mange tilfælde de unges eksistens og hverdag, men afsættet er kirkens kontekst.

Det er nyttigt og nødvendigt at lave en årsplan, som tager udgangspunkt i konfirmandernes tanker, interesser og bekymringer. Derfor har jeg forsøgt at vende temaerne om og lave et udkast til en årsplan, hvor det egentlige afsæt er de ord og den erfaring, de ung bærer på. Udfordringen er så efterfølgende at tale det ind i centrale bibeltekster eller dogmatiske tilgange. Altså en plan, der tager sit afsæt i eksistentielle ord som svigt, tab, mobning, seksualitet, venner, fællesskab mm. Ord der ikke umiddelbart giver associationer til kirkens sprogbrug, men som åbner op for en samtale på de unges præmis.

Risikoen ved et sådan projekt er »Jeopardy undervisning«, hvor man som præst står med svaret (hvis sådan et findes?), og konfirmanderne så skal gætte hvad spørgsmålene er, men der må det ikke ende.

Man skal turde...

Et grundigt eksistentielt afsæt kan faktisk bane en helt naturlig vej til en af de mange centrale evangeliske tekster, en salme eller et dogmatisk statement. Vi skal blot turde slippe og gå ind på de unges banehalvdel. Turde stille spørgsmål, vise en kortfilm, igangsætte en aktivitet, der giver et solidt grundlag for en samtale. Turde lade deres dagligdag og ekstremt vigtige spørgsmål om liv og eksistens fylde. Turde skabe afstand til voksenverdenen og erkende, at da vi selv var 14-15 år, var dagsordenen en anden. Vi var på vej, men vore spørgsmål var ikke mindre relevante.

De handlede om venner, lykke, kærlighed, jealousy, tillid – og ikke om nåde, frelse eller Kristus – men afstanden er vel ikke så stor?

Det er en stor udfordring at lade konfirmandernes virkelighed danne udgangspunkt for undervisningen. I skemaet gør jeg forsøget. Det er et arbejdsblad, som måske kan bruges, når §8 kommer i spil, og vi skal bygge bro til konfirmandernes livsverden. Jeg har desuden forsøgt at pege på aktiviteter, der vil kunne bruges i den nævnte sammenhæng og som man kan linke direkte til.

Eksistentielle spørgsmål/ord fra de unges liv!	Stikord	Kirkeligt tema	Bibelske/ andre fortællinger + personer	Ideer til aktivitets forslag
Håb Glæde Fødsel Nyt liv	Stjerne	Jul	Juleevangeliet Luk. 2 Maria	• Hvem er du i juleevangeliet • The boy • Stjerne
Forventning Lidelse/smerte Død Håb Tro og tvivl	Kors	Påske	Lidelseshistorien, Opstandelsesberetning gerne	• Påskan i nutidige billeder • At bære det tunge
Livsmød Energi Kræfter	Ild Sprog	Pinse	ApG. 2 Discipline Sl. 104 – ny begyndelse	• Pinse og ild
Svigt Det, vi bærer rundt på Tilgivelse Fornægtelse	Oblat	Nadver, synd	1.Mos. 3 Adam og Eva, Judas, Peter, Zakæus	• Take a stand – om synd og tilgivelse
Fællesskab Handling Beskyttelse	Alterskranken (altså halvcirklen)	Kirke	Der, hvor to eller tre er forsamlede... Nadverbordet, det jødiske folk	• Fællesskab
Tillid Tro Far-mor-barn	Lys	Gud bøn	GT salmer Peter i båden	• Gudsbilleder • Regnestykke om bøn
Identitet Jeg Krop	Spejl	Skabelse og gudbilledlighed	1. Mos. 1-3 (1:26-17) Højsangen Daniel	• Hvem er jeg? • Små sedler • At være skabt i Guds billede
Lov Retfærdighed Samfund	Regler	De ti bud	2. Mos. 20 Moses	• 10 bud og 24 billeder
Fællesskab Møde At blive set Meditativ Nærvær Gentagelse		Gudstjeneste	Gudstjenesten, Zakæus	• At blive set • Stilhed i 20 minutter • Juleliturgi
Sprog Perspektiv Billeder Fortælling Ordsprog/vendinger/ talemåder Symboler	Ord	Bibelen	Bibelen på 7½ minut – klik her	• Det holder jeg af! • Mythos og logos • Perspektiv • Bibelen – bøgernes bog • #hashtag
Fortryde Dom Forbrydelse Straf Jealousi og misundelse	Åg	Skyld	Judas, Peter	• Rollespil om fristelse • Dobbeltcirkel om skyld, hævn og tilgivelse • Værdiilinje – ond – ikke ond
Tilgivelse Ny chance Håb	Skriftemålet	Frelse, forsoning	Sl. 23 Du, som har tændt millioner af stjerner Den fortabte søn	• Rundbold – at løbe en fri'er
Gratis At være elsket Tillid til livet	Mønt/oblat Vand	Nåde, dåb	Joh 3,16 Fortællingen om Hr. Grátis	• Her kommer mutter med kost og spand
Grådighed, selviskhed, griskhed, vrede dovenskab, misundelse, utugt, hovmod fråseri, brudte relationer		Synd	Zakæus, Judas, Peter, Nikodemus, Thomas, David og Natan: Du er manden	• Grådighed • Sorte kugler – en film
Venskab Fællesskab Kærlighed Far, mor - barn Søskende	Relationer	Næstekærlighed Diakoni	Etiske dilemmaer	• Min egen virkelighed
Tab, død Det, vi er bange for Ondskab	Kors	Det onde		• Den smertestillende Gud • Flemmings afskedsfest • Døde kroppe

Et personligt møde mellem præst og konfirmandfamilie baner vejen

Det er altid spændende efter sommerferien at stå med klasselisten i hånden. Hvem mon gemmer sig bag alle navnene og adresserne? Jeg sender, som det første, brev ud til alle på listen lige efter sommerferien og inviterer konfirmanden samt forældre til en tyve minutters individuel samtale i sognegården forud for undervisningen.

Af Hanne Henriksen, sognepræst Horsens Klostersogn

Vi hilser ordentligt på hinanden

Til samtalerne fortæller jeg om, hvad det vil sige at gå til konfirmandforberedelse og blive konfirmeret. Jeg præsenterer undervisningsforløbet, konfirmandmaterialet og de får en undervisningsplan med hjem. Alt det kunne jeg egentlig oplyse om i et brev eller til et fælles introduktionsmøde, men formålet med det personlige møde er at få hilst ordentligt på hinanden. Sidde over for hinanden og få lejlighed til at spørge ind til konfirmanden. Er du døbt? Har du søskende, der er konfirmeret? Har du mistet, og har du en sorg? Er der noget hos dig, jeg skal være særlig opmærksom på? Ligesom de får lejlighed til at stille mig spørgsmål.

Det personlig møde er godt givet ud

Det tager selvfølgelig tid at afsætte tyve minutter til hver konfirmand fra to klasser, men mødet er godt givet ud. Jeg kan genkende dem, og kan deres navne ved undervisningens start. Jeg ved, hvem der har mistet og stadig sørger, når vi kommer til Allehelgen og skal tale om død. Jeg ved, hvem der har ADHD og kan have svært ved at koncentrere sig. Jeg ved, hvem der er ordblind og helst ikke vil læse højt. Jeg ved, hvem der har problemer hjemme eller i skolen. De tyve minutter gør, at jeg har en chance for at få kendskab til den enkelte konfirmand og hans eller hendes situation. Det er et vigtigt grundlag for et godt konfirmandforløb.

»Det tager selvfølgelig tid at afsætte tyve minutter til hver konfirmand fra to klasser, men mødet er godt givet ud.«

Jeg giver dem skrublerier for

Som afslutning på det personlige møde giver jeg dem to opgaver til første gang, vi mødes. Ikke egentlige lektier, men noget de skal spekulere over. For det første skal de medbringe én ting til morgenandagten i kirken, der fortæller noget om, hvem de er. I år medbragte de alt fra en medalje vundet i standarddans til et skateboard, FC Barcelona spilletrøjer til tegneredskaber, billeder af kæledyr til fladjern. Yndlings computerspillet til yndlingsromanen. Én medbragte en græsk ikon over den helgen, hun var opkaldt efter. Jeg suger deres fortællinger til mig og får kendskab til deres interesser.

For det andet har de til første gang skullet skrive tre ting eller tre begreber, som betyder allermest for dem i deres liv lige nu. På skift går konfirmanderne op til tavlen og skriver den første ting. Derefter den anden og så den tredje ting. Mange vigtige begreber dukker op på tavlen - og også enkelte fjollede. Når alle har skrevet deres tre begreber, skal de efter tur viske et ord ud på tavlen. Sådan fortsætter vi, indtil der kun står tre begreber tilbage på tavlen.

Det slår aldrig fejl, at det er ord som kærlighed, venskab, retfærdighed, frihed eller fred, der står tilbage. Klassens bud på hvad der er vigtigt i deres liv lige nu, fortæller mig, hvad der rører sig for det samlede hold konfirmander. Ordene danner springbræt videre ind i konfirmandforberedelsen. Det er ord, der ligner centrale temaer i kristendommen, og vi vender tilbage til de tre ord flere gange undervejs i undervisningen.

Hvad tror du selv?

Jeg forsøger i min undervisning, lige fra indskrivningen til afslutningen, at tage afsæt i konfirmandernes liv og eksistens. Hvem er du? Hvad er vigtigt for dig? Hvordan forestiller du dig Gud? Hvordan ville I lave jeres nutidige fortolkning af Bibelens lignelser? Hvad er ondskab for dig? Hvad behøver du tilgivelse for? Hvad vil du bede om i en bøn? Og til sidst hvilket skriftord kunne du tænke dig skulle lyde til din konfirmation, og hvorfor valgte du lige det?

Vi bruger en undervisningsgang på, at de trækker skriftord fra døbefonten, læser dem højt for hinanden og med få ord forsøger at udtrykke, hvad det skriftord kan betyde i deres verden. Ideen fik jeg på en kursusdag på Pastorseminariet i Aarhus, der handlede om at skabe eksistentiel og religiøs refleksion med konfirmander og forældre. Der er udgivet et materiale af Kirsten Grube Juul og Suzette Schurmann Munksgaard, der hedder »Hvad tror du selv?«. Se omtale af materialet i artiklen »Hvad tror du selv?« i dette nummer af Kirken Underviser.

»Det slår aldrig fejl, at det er ord som kærlighed, venskab, retfærdighed, frihed eller fred, der står tilbage.«

Det starter med en samtale og slutter med en fest

Ved konfirmandforberedelsens afslutning har konfirmanderne forvandlet sig fra en masse navne på en klasseliste til unge mennesker, som jeg har fået lov til at slå følge med.

Jeg forsøger hele vejen gennem min konfirmandforberedelse at tage udgangspunkt i deres liv, så jeg møder dem der, hvor de er – og ikke der, hvor jeg tror, de er eller, der, hvor jeg gerne ville have, de var. Det gælder også for min prædiken til deres konfirmation. Forholdet til Gud er nemlig personligt – uden mellemled og forhindringer. Derfor er det så vigtigt, at de kommer på banen lige fra starten, så kristendommen kan tale ind i deres liv. Min erfaring er, at når det lykkes, så pibler spørgsmålene frem, nysgerrigheden, og der er skabt grobund for refleksion over, hvad det med livet og døden, kærligheden og onskaben, Gud og os egentlig er for noget.

Det hele begynder med tyve minutters personlig samtale. Samtalen fortsætter gennem ni måneder og slutter med en fest i både kirke og i familien. Fordi de ikke bare er navne på en klasseliste, men de er til, som dem de er, og Gud har lovet at være med dem alle dage indtil verdens ende. Det er da en samtale værd.

»Jeg forsøger hele vejen gennem min konfirmandforberedelse at tage udgangspunkt i deres liv, så jeg møder dem der, hvor de er – og ikke der, hvor jeg tror, de er eller der, hvor jeg gerne ville have, de var.«

Hjemmebesøg

etablerer den nødvendige relation

De fleste konfirmander ønsker at forstå præsten, kirken og kristendom bedre for at kunne afgøre, om der er noget i det for dem. Skal dét give mening, må undervisningen tage udgangspunkt i det erfaringsnære. En god begyndelse er at tage på besøg i hjemmet

Af René Høeg,
sognepræst Horsens
Klostersogn

Det er et krav i konfirmationsforberedelsen, at underviserne tager konfirmanders erfaringsverden alvorligt. Så hvordan får man konfirmandens ønske om at få en iPhone i gave til at spille sammen med evangeliet? Kan man komme rendende med en kristen pligtetik, når teenageren gør alt for at mærke efter i maven, hvad der føles rigtigt og forkert? Når Alexander er forelsket i Luise og hver 5. minut tjekker hendes posts på instagram, hvordan kan det så tages alvorligt? For det skal det.

Præsten er også et slags menneske

Der er mange veje til Rom. En af vejene, der fører direkte til Peterspladsen, er at besøge konfirmanden i sit eget hjem. Det tager lang tid at komme rundt til alle. Ingen tvivl om det. Men når man går derfra, er der højlet en del af dørtrinnet til kirken.

Mange præster og andre af kirkens folk kan formentlig ikke genkende til, at der ofte er store uoverensstemmelser mellem virkeligheden og folks antagelser om, hvordan en præst opfører sig, og hvad kirke er for noget. Men hey, præsten bruger også iPhone, tager en bajer til fyraften og ser »Hvem vil være millionær?«

Det viser sig gang på gang, at efter en times tid sammen ved kaffebordet, så er præst og familie kommet på bølgelængde. Og det er vigtigere end som så. Det er en banal, men afgørende opgave at formidle, at præsten måske nok er kaldet til en særlig funktion, men der er flere ting til fælles end forskelle.

I hjørnesofaen sammen

I al enkelthed drejer det sig om at etablere en relation. Ikke mellem den professionelle på den ene side og klienterne på den anden, men mellem mennesker. Det er og bliver en central erkendelse, at mødet og udvekslingen lykkes i langt højere grad, når vi ser hinanden i øjnene. Det er der intet nyt i. Taget det forholdsvis korte konfirmationsforberedende forløb i betragtning når man milevidt ved at træde ind over dørtærsklen til den private sfære. Det gør præsten i stand til at navigere langt mere fokuseret ud fra den enkelte konfirmands virkelighed. Og konfirmanden oplever, at præsten ikke kun ser på ham eller hende som en elev på en stol i en hestesko i et klasselokale.

Du må godt se mit værelse

Når jeg kender dig, og du kender mig, så kan vi komme i gang. Det er som om, at mit private rum, der hvor jeg er, når jeg er glad eller ked af det. Der, hvor jeg gemmer mig. Der, hvor jeg planlægger min fremtid. Der lukker jeg dig først ind, når jeg har set dig bag professionen. Så smid kjolen, hop på cyklen og vis dig som et almindeligt menneske! Så er undervisningen temmelig godt i gang – for den bygger på en relation og gensidig forståelse. Og så er afstanden mellem evangeliet og teenagemagasinet »Vi Unge« måske ikke så stor? Så er en teenagers håb for fremtiden ikke så forskelligt fra dét, som Gud ønsker for os alle?

SÅDAN GØR JEG

- I august sender jeg brev rundt til konfirmanderne og deres forældre. Jeg introducerer mig og forklarer, at jeg gerne vil komme på besøg for at hilse på
- I brevet opgiver jeg mit telefonnummer og beder forældrene ringe til mig for at aftale et tidspunkt (1 time), hvor det passer ind i deres kalender. Husk at angive en tidsfrist for, hvornår de senest skal ringe
- I mødet deltager konfirmanden og forældrene. Besøgene afvikles i september, oktober og november
- Samtalen rummer både small-talk og en snak om forventninger til forløbet
- Det er en god idé at tydeliggøre, at der ikke tages referat, og at der ikke er et overordnet mål med samtalen, som vi skal nå hen til. Hensigten er at lære hinanden at kende på deres hjemmebane

Kgl. Anordning om børnekonfirmandundervisning og konfirmation af 24. september 2014 § 8: Konfirmationsforberedelsens mål skal nås ved at bygge bro mellem konfirmandernes livsverden og evangeliet og at indøve dem i gudstjenestelig praksis.

Retningsbestemt brobyggeri

Konfirmationsforberedelsens mål i den nye kongelige anordning

Konfirmationsreformen 2014

En reform antyder, at noget nu ændrer sig. Der er lige kommet en skolereformen, der har fået ry af at være den mest radikale ændring af folkeskolen i 200 år. Det samme vil man næppe kunne sige om den nye konfirmationsanordning af 24. september 2014. Alligevel lægger den op til en afgørende ny tænkning omkring folkekirkens dåbsoplæring, der gør det berettiget at tale om en reform.

Af Lars Nymark,
sognepræst og
religionspædagogisk
stiftskonsulent i Aarhus

Der ligger flere ting i reformen. Børnekonfirmandundervisning, ofte kaldet minikonfirmandundervisning, skal nu være et tilbud til alle børn (også børn med særlige behov), dvs. at folkekirkens dåbsoplæring for børn og unge i sognene for fremtiden har to ben at stå på:

børnekonfirmandundervisning og konfirmation.

Konfirmationsforberedelsen skal altså finde sin plads ved siden af et andet, forudgående undervisningstilbud. Der er samtidig åbnet for en bredere vifte af strukturformer, der kan tage højde for situation og målgruppens vilkår.

Anordningen er som noget nyt blevet fulgt op af en biskoppelig vejledning, der specificerer både indhold, mål og form ([klik her](#) – link til Vejledning om børnekonfirmandundervisning og konfirmation) – og endelig er der kommet en udvidet formålsparagraf (§ 1, § 3 og § 8 – [klik her](#) – link til Anordning om børnekonfirmandundervisning og konfirmation), der dels

tydeliggør gudstjenestelig og kristen praksis som en del af dåbsoplæringen, dels markerer, hvordan

børnekonfirmandundervisning og konfirmationsforberedelse skal ses i forlængelse af hinanden og alligevel har hvert sit didaktiske perspektiv. Det sidste lægger op til et reformarbejde for den ugentlige undervisningsplanlægning.

»... dvs. at folkekirkens dåbsoplæring for børn og unge i sognene for fremtiden har to ben at stå på: børnekonfirmandundervisning og konfirmation. Konfirmationsforberedelsen skal altså finde sin plads ved siden af et andet, forudgående undervisningstilbud.«

På vej til myndighed

Der er forskel på at være mini og maxi. Der er forskel på at være minikonfirmand og konfirmand. Når anordningen har valgt at kalde minikonfirmandundervisningen for »børnekonfirmandundervisning« og samtidig fastholde betegnelsen »konfirmationsforberedelse«, er det bl.a. for at markere den forskel.

De to undervisningsforløb er fælles om den grundlæggende dåbsoplærings mål (»hvad og hvorfor«), at skabe fortrolighed med kirke og kristendom (§ 1). Men den dåbsoplæring, der tilbydes på 3.-4.klassetrin, er børneundervisning. Når man spørger om, hvordan den skal udfyldes, er det børneperspektivet, der spiller den afgørende rolle. Den skal i en legende form formidle elementær kendskab til kirke og kristendom i mødet med børnenes egne erfaringer og spørgsmål. Vægten er på traditionsformidlingen. Undervisningen er aldeles åben for alle og afsluttes eventuelt med en søndagsfestgudstjeneste.

Konfirmationsforberedelsen står et andet sted, fordi konfirmanderne står et andet sted. Når unge i en alder af 12 år skal inddrages i beslutningsprocesser om navneændringer og spørgsmål om samkvem ved skilsmisse. Når de i en alder af 15 år selv kan træffe afgørelse om deres begravelsesmåde, er det udtryk for, at samfundet de senere år har vedkendt sig en myndighedsproces, som allerede på dette tidlige tidspunkt i teenageårene er godt på vej til fuld myndighed.

Det sidste har altid været gældende for konfirmationen i kirkens sammenhæng. Når man har nået konfirmationsalderen, altså 13-14 år, har man juridisk set lov til at være fadder i folkekirken og bære et barn til dåben ([klik her](#) – link til Anordning om dåb i folkekirken § 6 stk.3), og selve konfirmationen i en evangelisk-luthersk kirke er en fremstilling af de nu myndiggjorte konfirmander i menigheden. Dåbsoplæringen forud for konfirmationen slutter med en personlig, offentlig bekendelseshandling i gudstjenesten. For en ung, der er døbt i et andet kirkesamfund, betyder konfirmationen endda at tage eget ansvar for indmeldelse i folkekirken.

Konfirmationen har siden indførelsen i 1736 stået som en personlig bekræftelse af dåbspagten og dermed en ceremoniel myndiggørelse i kirken. Det er nu på alderstrinnet blevet yderligere forstærket af udviklingen på det samfundsmæssige plan. Unge er i høj grad selv bevidste om en udstrakt grad af myndighed til at svare for sig, også før de må optage banklån og køre bil.

»Unge er i høj grad selv bevidst om en udstrakt grad af myndighed til at svare for sig, også før de må optage banklån og køre bil.«

Konfirmationsforberedelsen skal bygge bro

Den afsluttende personlige bekendelseshandling i konfirmationsgudstjenesten og bevidstheden om graden af voksenmyndighed både indenfor og udenfor kirkesammenhængen spiller en rolle, når man skal ind og bestemme, hvad der er konfirmationsforberedelsens »hvordan«. Altså hvordan skal konfirmanderne grundlæggende undervises i fortrolighed med det elementære i kristendommen og gudstjenesten?

Her må et andet didaktisk perspektiv til end børnekonfirmandundervisningens. Nu handler anordningens »fortrolighed« med den kristne tros elementære indhold og gudstjenestelig og kristen praksis om noget, der tydeligt skal give mulighed for at blive en del af den unges egen livshorisont. »What's in it for me?« er et ungdomsmantra, som underviseren i særlig grad må forholde sig til i planlægningen af konfirmationsforberedelsen.

Anordningen har formuleret konfirmationsforberedelsens »hvordan« i brobygningsbilledet. De nødvendige brohoveder i det byggeri er selvfølgelig: på den ene side traditionen (den bibelske historie, bøn, trosbekendelsen, dåb, nadver, kristen etik, gudstjenesten), som konfirmanderne skal have chance for at forholde sig til endnu en gang ud fra det modenhedstrin, de nu har nået, og på den anden side konfirmandernes livsverden, som de måske også skal lære på forskellig måde at forholde sig til, men som nu en gang ER deres daglige, forpligtende verden.

Målet er, at de får mulighed for at opdage, at det ikke er to adskilte verdener, men netop i en dyb forstand uløseligt sammenhængende.

Retningsbestemt brobyggeri

»Hvad har du, som du ikke har fået givet?«, siger Paulus om kristendommen. Spørgsmålet peger på troen, håbet, kærligheden som det, der kommer til os som en ren gave udefra, men udgangspunktet for erkendelsen og forståelsen ligger hos det menneske, Paulus vil formidle det til.

Sådan har anordningen grundlæggende bestemt retningen i det brobyggeri, som er konfirmationsforberedelsens myndiggørende undervisning. Indholdet er fortsat det elementære og centrale i den kristne tro og praksis, men udgangspunktet for erkendelse og forståelse skal være de unge selv, deres veje ind i livet, de eksistensspørgsmål og værdier, som deres aktuelle plads i livet gør til pitstop og horisont for dem – på vej til at være voksne, mellem kammerater og på de sociale medier, i forhold til søskende, forældre og bedsteforældre, med en ny seksuel bevidsthed, spændt ud imellem personlige og samfundsmæssige og uddannelsesmæssige forventninger og krav.

Det er alt sammen ikke fuldstændig fremmed for meget af den konfirmationsforberedelse, som i de senere år har været udviklet omkring i konfirmandstuerne, men der er et reformkrav i det: det er det, der skal være retningen!

»Indholdet er fortsat det elementære og centrale i den kristne tro og praksis. men udgangspunktet for erkendelse og forståelse skal være de unge selv.«

Link: Læs uddybende i »Dåbsoplæring i folkekirken 2011« om de overvejelser hos biskoppernes Dåbsoplæringsudvalg, der har ført frem til de gældende formålsformuleringer i Anordningen. [Klik her](#)

Nøj, det' for konfirmander – eller er det?

Paragrafferne

Som det vil være de fleste bekendt, fik vi i 2014 en ny Kgl. Anordning vedr. børnekonfirmander og konfirmationsforberedelsen. I det følgende vil vi koncentrere os om sidstnævnte. Ud af anordningen kom den gamle formulering i §1, stk. 1 nr. 3, hvor det understreges, at adgang til konfirmation har den, som er fortrolig med den kristne børnelærdom og folkekirkens gudstjeneste, og ind kom §7, stk. 1 nr. 3, hvor ordlyden nu er, at adgang til at blive konfirmeret har enhver, der er fortrolig med den kristne tros elementære indhold og folkekirkens gudstjeneste. Den indholdsmæssige forskel mellem de to paragraffer er ikke stor. Til gengæld er der kommet en nyskabelse til i den nye anordnings §8, hvor der står, at *Konfirmationsforberedelsens mål skal nås ved at bygge bro mellem konfirmandernes livsverden og evangeliet og at indøve dem i gudstjenestelig praksis.*

Af Leise Christensen,
lektor p.hd. ved FUV

Det er værd at bemærke her, at det pædagogiske udgangspunkt for at opfylde konfirmationsforberedelsens mål er at finde i konfirmandens livsverden – det er fra den, at broen skal bygges mellem konfirmanderne og evangeliet. Meget ofte har man hørt udsagn om, at konfirmanderne mht. den kristne tros elementære indhold er noget nær tabula rasa, helt blanke. De kan hverken deres Fadervor, trosbekendelse eller de ti mest gængse salmer. Der har ikke været meget at bygge på, siges det. Nu kan man naturligvis altid beklage sig over sædernes forfald og alskens moderne dårlighed, men man kan også tage det som en mulighed for at revurdere eller omlægge sin konfirmationsforberedelse. Her, vil jeg mene, rækker den nye §8 en hjælpende hånd. For måske kan konfirmanderne ikke huske Fadervor hjemmefra eller fra minikonfirmandundervisningen, måske kan de ikke engang synge »I Østen stiger solen op«, men de har gjort sig mange erfaringer, gode som svære, i deres liv; erfaringer fra deres livsverden, som man kan tage udgangspunkt i, når man tilrettelægger sin konfirmationsforberedelse. For nogle af alle de begreber, der er helt væsentlige i en konfirmands verden, er også væsentlige for den kristne tros elementære indhold. Her kunne man pege på emnekredse som venskab, svigt, trofasthed, kærlighed, omsorg, gavmildhed, håb, seksualitet etc. Det er udmærket, at evangeliet og Jesus er svaret på alt væsentligt i tilværelsen, men man er nødt til i en meningsgivende konfirmationsforberedelse også at tage udgangspunkt i det eller de spørgsmål, som konfirmanderne ud fra deres egne og ofte vægtige livserfaringer stiller.

»Det er udmærket, at evangeliet og Jesus er svaret på alt væsentligt i tilværelsen, men man er nødt til i en meningsgivende konfirmationsforberedelse også at tage udgangspunkt i det eller de spørgsmål, som konfirmanderne ud fra deres egne og ofte vægtige livserfaringer stiller.«

Vejledning til konfirmationsforberedelsen

Med den nye anordning fulgte også en vejledning til konfirmationsforberedelsen udarbejdet af det af biskopperne nedsatte dåbsoplæringsudvalg. Det er her vigtigt at bemærke, at denne ikke er obligatorisk at følge på den måde, som Den kgl. Anordning er det. I vejledningen kan man læse, at

»Børns og unges forhold til kirke og tro og kristen livspraksis er ligesom deres liv i øvrigt i udstrakt grad individuelt præget af egne erfaringer og behov. Fra litteratur, billeder, film og musik har de erfaringer med religiøst sprog og spirituelle udtryksformer. Børnekonfirmandundervisningens og konfirmationsforberedelsens formidling af kristendom og kirkelig tradition må integrere disse forhold i læringsprocessen, hvis den skal lykkes. Det gælder såvel børns og unges medejerskab til undervisningen, deres fællesskab, deres individualitet og deres erfaringer«.

(se f.eks. klik her [side 6-7](#)).

Vejledningen opfordrer således til, at konfirmandernes livserfaringer inddrages i tydelig grad i konfirmationsforberedelsen.

Temaer i konfirmationsforberedelsen

Men hvad er det så, at konfirmander og præster interesserer sig for i konfirmationsforberedelsen? Hvilke emnekredse regner de for vigtige for en god og interessant forberedelsestid? Det spørgsmål blev stillet til ca. 2.000 konfirmander og deres præster i 2013. Konfirmander og præster kunne vælge mellem en række temaer, som man kunne forestille sig behandlet i konfirmationsforberedelsen, og man kunne så ved hjælp af afkrydsning angive, hvor meget man interesserede sig for det nævnte tema. Skalaen gik fra et til syv. I det følgende kan man se, hvad konfirmanderne svarede, og hvad præsterne svarede:

Konfirmanders foretrukne temaer:	Præsters foretrukne temaer:
1. Venskab	1. Gud
2. Meningen med livet	2. Jesus Kristus
3. Retfærdighed og ansvar	3. Bibelen
4. Kærlighed og seksualitet	4. Nadveren

Nu kan man sige, at det ikke er særligt overraskende, at præster foretrækker netop disse fire emnekredse, når de forbereder deres konfirmander. Hvor skulle konfirmanderne ellers høre om disse emner? I hjemmene står den kristelige dåbsoplæring ikke ofte i centrum af begivenhederne, ligesom skolen selvsagt ikke kan undervise på kirkens forkyndende vis. Så selvfølgelig vil man pege på disse centrale emnekredse. Muligvis er nadveren som undervisningsemne ikke så hot som krop og seksualitet, men det er dog væsentligt for den kristne tros elementære indhold. Før vi går videre med det, kunne vi kaste et blik på de fire temaer, som konfirmander og præster fandt mindst interessante og væsentlige at komme ind på i forberedelsen:

Mindst vigtige temaer for konfirmanderne:	Mindst vigtige temaer for præsterne:
1. Søndagsgudstjenestens gang og betydning	1. Andre religioner
2. Nadveren	2. Kærlighed og seksualitet
3. Mit eget sogn	3. Søndagsgudstjenestens gang og betydning
4. Bibelen	4. Venskab

Interessant er det at bemærke, at to af de temaer, som var allermost interessante for konfirmanderne, nemlig venskab og kærlighed og seksualitet er nederst hos præsterne, mens to af de emner, som præsterne fandt virkelig væsentlige, nemlig nadveren og Bibelen, vurderes som sparsomt interessante af konfirmanderne.

Når konfirmanderne mener, at netop disse fire temaer i den første tabel er vigtige for dem, og at dem i den anden tabel ikke er det, har det naturligvis noget at gøre med deres livsverden og erfaringer. Konfirmanderne er i en alder, hvor det med vennerne og veninderne i særdeleshed spiller en stor rolle. Venskab, svigt, trofasthed er begreber, som konfirmanderne dagligt er i berøring med og gør sig erfaringer om. Det samme med den gryende kærlighed og spæde seksualitet. Konfirmandernes valg af interessefelt er netop bestemt af det erfaringsnære frem for det kirkelige/teologiske. Omvendt synes præsterne naturligt nok, at det kirkelige/teologiske er vigtigst at give konfirmanderne med på vejen – i og med, at få andre lader til at gøre det.

»Konfirmandernes valg af interessefelt er netop bestemt af det erfaringsnære frem for det kirkelige/teologiske.

Omvendt synes præsterne naturligt nok, at det kirkelige/teologiske er vigtigst at give konfirmanderne med på vejen.«

At bygge bro mellem konfirmanders livsverden og evangeliet

For underviseren af konfirmanderne handler det om på en meningsfuld måde at få bygget broen mellem konfirmanderne og evangeliet sådan, som Anordningen også lægger op til det. Hvis vi tager fat i det begreb, som konfirmanderne interesserer sig allermost for, nemlig venskab, vil vi se, at det i høj grad er et tema, der kan forbinde konfirmandens livsverden med alle de for præsterne fire mest centrale temaer Gud, Jesus Kristus, nadveren og Bibelen.

Venskabs underkategorier kunne være trofasthed, omsorg, svigt, fællesskab, udelukkelse. Det er forholdsvis nemt at finde i Bibelen har en hel del at sige om:

Direkte om venskab – Bibelen: Fortællingerne om David og Jonathan i 1. Sam og Davids dødsklage over sin vens død i 2. Sam 1,26-27. Peters svigt i Matt 26,69-75 og Judas' forræderi i Matt 26,14-16.

Venskab – nadveren: Nadveren er det ritual, der bl.a. genopretter fællesskabet, når dette har været brudt; når løgn, svigt og mangel på trofasthed har manifesteret sig i eget og den andens liv. Fra nadverens fællesskab udelukkes ingen – ikke Peter, ikke Judas, ikke dig. Tilgivelsen er mulig.

Så i stedet for at tage det pædagogiske udgangspunkt i nadveren – sådan gør vi, derfor gør vi det, nu gør vi det – kan man tage udgangspunkt i det at være en ven og at have et venskab og et fællesskab med et menneske. Hvordan er det? Er man trofast? Er man blevet svigtet? Har man selv svigtet og ved ikke, hvordan det skal blive godt igen etc. Derved kan nadveren blive et svar på konkrete spørgsmål og problemstillinger i livet i stedet for at blive en (i øvrigt nyttig) oplysning om noget, som de kristne gør. Det siger sig selv, at også Gud og Jesus Kristus – to andre af præstens foretrukne temaer – finder en naturlig plads her.

Afsluttende bemærkninger

At bygge den omtalte bro mellem konfirmandens livsverden og evangeliet kan gøres på mange måder, hvoraf nogle vil blive præsenteret i nærværende nummer af Kirken Underviser. Det er ikke ny tale, selvom §8 er ny i anordningssammenhæng. I en vis forstand kan man sige, at det er en moderne udgave af Luthers pro-me-tænkning. »Har det her noget at sige mig?« Hvis ikke, kan det være lige meget.

»Har det her noget at sige mig?« Hvis ikke, kan det være lige meget.«

Sidst snuppede en af mine gæster viskestykket ud af min hånd og sagde »Jeg elsker al den snak, man kan få over snavset porcelæn og sæbeskum!« Min begejstring for opvask er virkelig begrænset, men jeg er altid glad for en god snak og ja, at lave noget sammen giver ofte mulighed for at tale sammen. Så kommer tungen lettere på gled, og small talk bliver til deep talk. Det kunne deltagerne i Projekt RefleX også have sagt. Projekt RefleX blev gennemført i 2013-14 sammen med 400 konfirmander, deres forældre og 20 medvirkende præster, og det var et forsøg på at skabe rum for at tale om alt det, der er på spil i livet.

Og hvad kom der ud af dette forløb? Meget, for der blev skabt mulighed for at række langt ud. Konfirmandstuen er en enestående mulighed, dog ikke den eneste, for at komme i samtale om eksistentielle spørgsmål. Dette samtale-rum burde gerne kunne udvides til andre livsområder. Rum for refleksion kan opstå i mange situationer både, når man er alene, og når man er sammen, rund om bordet, på en walk and talk eller ved opvasken.

Projekt RefleX har en god pointe, som jeg har taget med i min hverdag og i mit arbejde. Unge efterlyser voksne, der sætter ord på det, der er på spil i deres liv. Men de ønsker ikke at få færdige svar af livets eksistentielle ekspert. Men hvordan bringer man sig selv på banen, og hvordan får man de unge på banen? Dette spørgsmål stiller mange sig. Forældre frygter, at de ikke ved nok. Præster forskanser sig bag dogmatik og teologiske ord. Og de unge venter på, at de voksne tager samtalen op. Teologen Karl Rahner sagde det så rammende: »Vi har brug for vidner«. De mest troværdige vidner for unge er dog de nære voksne. Når præsten inviterer konfirmanderne ind i konfirmandstuen, så inviterer han dem også ind i sit liv, og det er godt, for konfirmanden søger ikke en troens formidler, en kirkens mand eller kvinde, som er ekspert. Konfirmanden søger et medmenneske, en medvandrer, som lytter og en, som kommer med bud på, hvordan livet kunne hænge sammen. Sådan bygger præst og konfirmander sammen bro mellem kirkeligheden og virkeligheden, giver og tager fra hinanden. På den måde kan den store fortælling flettes sammen med vor egen historie.

Jeg er begejstret for materialet og ideen bag projektet. I bogen findes ti opgaver til konfirmanden og et hav af bud på, hvordan vi kan få en samtale i gang. Alt handler om, at tro og tvivl, søgen og dialog kommer ind og ud af konfirmandstuen. Både præsten, de unge, men også de nære voksne som forældre og bedsteforældre giver deres bud på, hvad de gode nyheder betyder for dem i dag. For lad os være ærlige: Har disse gode nyheder ikke nogen betydning for mennesker af i dag, unge og gamle, så har vi heller ikke brug for at give dem videre til den næste generation. Der er tale om kirkens eksistensberettigelse. Har den noget at sige? Hvis ej, så bør den tie.

Materialet byder på forskellige aktiviteter, kopiark, forløb om at få samtalen i gang og hjælp til, hvordan man bringer sig selv på banen. Ja, til sidst står man tilbage med en sikker overbevisning: Der er mange chancer i dagligdagen, hvor vi kan få en snak om de store og små spørgsmål i vort liv. Jeg har fået lyst til at afprøve dette. De unge venter på, at vi gør det. Invitér din unge til at vaske op med dig eller – hvis du har en opvaskemaskine – så find på noget andet!

Læst af Eva Maria Nielsen, Cand. teol. og teologisk konsulent ved den katolske kirke

Kirsten Grube Juul & Suzette Schurmann Munksgaard:

Hvad tror du selv? At skabe eksistentiel og religiøs refleksion med konfirmander og forældre

95 sider

Forlag: ungdomsanalyse.nu, 2015

Pris: 150 kr.

